

سوالات تستی درس دوم فارسی (۳) پایه دوازدهم طراح: نیلوفر محمودی وند بختیاری
ناحیه: یک تبریز

قلمرو فکری

- سوال (۱) مقصود از «ره هموار نیست» با توجه به بیت زیر در کدام گزینه مناسب تر بیان شده است؟
«گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان میروی // گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست»
(۱) ستمگران بداندیش راه را بر همه ما بسته اند (۲) نابسامانی، فساد و پلیدی در جامعه گسترده است.
(۳) خردمندان هدایتگر نیز گرفتار نابسامانی هستند. (۴) کم خردی و نابرابری راه حرکت اجتماعی را بسته است.

پاسخ: ۴

سوال (۲) در بیت ((گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بیخود شدی // گفت: ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست)) چرا مست، محتسب را بیهوده گو می خوانند؟

- (۱) چون محتسب تصوّر می کند مست بسیار نوشیده است.
(۲) چون مست از نوشیدن می بی هوش و بی اختیار نشده است.
(۳) چون مست، محتسب را می خواره میداند، پس سخنش را باطل مینامد.

۴) چون محتسب توجه ندارد که در اسلام نوشیدن می به هر اندازه حرام است*

پاسخ: ۴

سوال ۳) مفهوم بیت « گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان // گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست » به کدام مورد اشاره می کند؟
(۱) اختلاس (۲) رشوه خواری (۳) رباخواری (۴) دغل کاری

پاسخ: ۲

سوال ۴) شاعر در بیت « محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت // مست گفت ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست » از کدام پدیده اجتماعی زمان خودش به شیوه طنز انتقاد می کند؟

(۱) دستگیری افراد خطاکار (۲) برخورد غیرانسانی ماموران با متهم

(۳) ایراد اتهام به مجرمین (۴) برخورد اهانت آمیز متهم با مامور

پاسخ: ۲

سوال ۵) بیت « گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را // گفت: هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست » با کدام بیت قرابت معنایی دارد؟

(۱) باز در شهر چه غوغاست؟ همانا که دگر // مست، آن کافر بی باک به میدان آمد

(۲) میخواره و سرگشته و رندیم و نظر باز // و آن کس که چو ما نیست در این شهر کدام است

(۳) از بس که چشم مست در این شهر دیده ام // حقا که می نمی خورم اکنون و سرخوشم

(۴) در همه شهر ندیده است کسی مستی من // زن که مست می عشق از همه هشیارتر است

پاسخ: ۲

سوالات تستی قلمرو زبانی درس دوم مست و هشیار

سوال ۱) کلمات کدام گزینه کاملاً درست معنا شده اند؟

الف) تزویر: ریاکاری - درم: مسکوک طلا - والی: حاکم

ب) صواب: پاداش - ادیب: ادب - والی: فرمانروا

ج) اکراه: ناخوشایند بودن - خمار: می فروش - داروغه: شبگرد

د) حد: مجازات شرعی برای گناهکار - مُلک: پادشاه - ذوالجلال: صاحب بزرگی

پاسخ: ج

سوال ۲) در بیت زیر چند غلط املایی وجود دارد؟

«گفت: از بحر قرامت، جامه ات بیرون کنم // گفت: پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست»

الف) سه ب) دو ج) یک د) چهار

پاسخ: دو

سوال ۳) در بیت زیر نقش دستوری کدام کلمات، به ترتیب، درست ذکر شده است؟

الف) محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت // مست گفت ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست

(۱) مفعول - مفعول - مسند - مسند الیه

(۲) مفعول - متمم - مسند الیه - مسند

(۳) مسند - مسند الیه - مسند - مفعول (۴) مفعول - مضاف الیه - مسند الیه - مسند

پاسخ: ۴

سوال ۴) با توجه به بیت « گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را // گفت: هوشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست » کدام گزینه صحیح نیست؟

الف) هشیار مردم: نهاد (ب) مست: مفعول (ج) هشیاری: مفعول (د) هشیار: متمم

پاسخ: د

سوال ۵) در بیت «گفت: آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه//گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست» کدام گزینه نادرست است؟

الف) (ت) در افتادت: متمم (ب) آگه: مسند (ج) کلاه: نهاد (د) بیکلاهی: نهاد مسندالیهی

پاسخ: الف

سوالات تستی قلمرو ادبی درس دوم مست و هشیار

سوال ۱) با توجه به بیت «گفت: آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه//گفت: در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست» کدام آرایه در بیت وجود ندارد؟

الف) تناسب (ب) ایهام (ج) کنایه

د) ضرب المثل

پاسخ: ب

سوال ۲) با توجه به ابیات زیر، آرایه های (کنایه- ایهام- تناسب- تضاد) به ترتیب در کدام گزینه صحیح آمده است؟

الف) گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی//گفت: جرم راه رفتن نیست، ره هموار نیست

ب) گفت: می باید تو را تا خانه‌ی قاضی برم//گفت: رو صبح آی، قاضی نیمه‌شب بیدار نیست

ج) محتسب، مستی به ره دید و گریبانش گرفت//مست گفت ای دوست، این پیراهن است، افسار نیست

د) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان//گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست

۱) الف - ج - ب - د ۲) ب - الف - د - ج ۳) الف - ب - د - ج ۴) ب - د - ج - الف

پاسخ: ۳

سوال ۳) آرایه مقابل کدام بیت صحیح نیست؟

الف) گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان//گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست: تناسب

ب) گفت: می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی//گفت: ای بیهوده‌گو، حرف کم و بسیار نیست: تضاد

ج) گفت: از بهر غرامت، جامه‌ات بیرون کنم//گفت: پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست: کنایه

د) گفت: مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی//گفت: جرم راه رفتن نیست: مجاز

پاسخ: د

سوال ۴) کدام گزینه در مورد بیت «گفت: باید حد زند هشیار مردم، مست را//گفت: هوشیاری بیار، اینجا کسی هشیار

نیست» صحیح نیست؟

الف) سوال و جواب (ب) جناس (ج) تضاد (د) واج‌آرایی

پاسخ: ب

سوال ۵) کدام گزینه در ارتباط با بیت «گفت: دیناری بده پنهان و خود را وارهان//گفت: کار شرع، کار درهم و دینار نیست»

درست نیست؟ الف) تکرار (ب) تناسب (ج) واج‌آرایی (د) کنایه

پاسخ: د

الف) قلمرو زبانی

- ۱- معانی درست واژگان «داروغه، خمار، والی، مُلک، صواب» به ترتیب کدامند؟
الف) پاسبان، می فروش، حاکم، سرزمین، پاداش (ب) نگهبان، مست، پادشاه، مملکت، پاداش
ج) شب گرد، می فروش، فرمانروا، مملکت، پسندیده (د) محافظ، مست، فرمانروا، کشور، پسندیده
- ۲- املای چند واژه با توجه به معانی آنها نادرست است؟
(محتسب: مأمور حکومتی شهر) (ثواب: درست) (افسار: تسمه) (درحم: درم) (تصویر: ریاکاری)
الف) یک (ب) دو (ج) سه (د) چهار
- ۳- در کدام گزینه واژه های وندی و مرکب و نیز ترکیب صفت فاعلی مرکب مرخم وجود دارد؟
الف) گفت: « باید حد زند هشیار مردم، مست را » / گفت: « هشیاری بیار، اینجا کسی هشیار نیست! »
ب) گفت: « نزدیک است والی را سرای، آن جا شویم » / گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست؟ »
ج) گفت: « تا داروغه را گوئیم، در مسجد بخواب » / گفت: « مسجد خوابگاه مردم بدکار نیست »
د) گفت: « می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی » / گفت: « ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست! »

ب) قلمرو ادبی

- ۴- آرایه های موجود بیت گفت: « آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه » / گفت: « در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست »
در کدام گزینه درست آمده است؟
الف) تشبیه، کنایه، مجاز، تکرار (ب) ایهام، تشبیه، تناسب، تضاد
ج) تضاد، تناسب، کنایه، تشبیه (د) تناسب، ایهام، کنایه، مجاز
- ۵- آرایه های « تضاد، کنایه و ایهام » در کدام بیت وجود دارد؟
الف) گفت: « دیناری بده پنهان خود را وارهان » / گفت: « کار شرع، کار درهم و دینار نیست »
ب) گفت: « می باید تو را تا خانه قاضی برم » / گفت: « رو، صبح آی، قاضی نیمه شب بیدار نیست »
ج) گفت: « مستی، زان سبب افتان و خیزان می روی » / گفت: « جرم راه رفتن نیست، ره، هموار نیست »
د) گفت: « از بهر غرامت، جامه ات بیرون کنم » / گفت: « پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست »

ج) قلمرو فکری

- ۶- مصراع دوم بیت: گفت: « می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی » در کدام گزینه درست آمده است؟
الف) گفت: « والی از کجا در خانه خمار نیست » (ب) گفت: « کار شرع، کار درهم و دینار نیست »
ج) گفت: « ای بیهوده گو حرف کم و بسیار نیست! » (د) گفت: « هشیار بیار، اینجا کسی هشیار نیست! »
- ۷- مفهوم بیت: گفت مست: « ای محتسب، بگذار و رو / از برهنه کی توان بردن گرو؟ » به کدام بیت نزدیک تر است؟
الف) محتسب مستی به ره دید و گریانش گرفت / مست گفت: « ای دوست، این پیراهن است افسار نیست »
ب) گفت: « از بهر غرامت، جامه ات بیرون کنم » / گفت: « پوسیده است، جز نقشی ز پود و تار نیست »
ج) گفت: « دیناری بده پنهان خود را وارهان » / گفت: « کار شرع، کار درهم و دینار نیست »
د) گفت: « آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه » / گفت: « در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست »

۸- در بیت زیر بر چه موضوعی تأکید شده است؟

گفت: «می بسیار خوردی، زان چنین بی خود شدی» / گفت: «ای بیهوده گو، حرف کم و بسیار نیست!»
الف) علت مستی ب) دفاع از بی گناهی ج) اصل گناه و خطا د) تأثیر میزان شراب

۹- مفهوم بیت: گفت: «آگه نیستی کز سر در افتادت کلاه» / گفت: «در سر عقل باید، بی کلاهی عار نیست» در کدام گزینه درست آمده است؟

الف) برتری ظاهر بر عقل ب) برتری عقل بر ظاهر ج) برابری و تعادل عقل و ظاهر د) نابرابری و عدم تعادل عقل و ظاهر
۱۰- مفاهیم درست و مورد نظر بیت: گفت: «از بهر غرامت، جامه ات بیرون کنم» / گفت: «پوسیده است، جز نقشی ز یود و تار نیست» در کدام گزینه درست آمده است؟

الف) وجود نظارت دقیق در جامعه - رشوه خواری ب) زور گیری - حسابرسی دقیق
ج) رشوه خواری - فقر و تهی دستی در جامعه د) وجود عدالت در جامعه - وجود نگرهبانان دقیق در شب

پاسخنامه سوالات چهار گزینه ای درس دوم فارسی (۳) پایه دوازدهم

۱- گزینه «ج» در گزینه ی الف معنی صواب، در گزینه ی ب معانی واژگان خَمَار (به معنی می فروش است نه مست) و صواب درست نمی باشد و همچنین در گزینه د معانی واژگان داروغه و خمار صحیح نیست.

۲- گزینه «ج» ۱- صواب ۲- درهم ۳- تزویر

۳- گزینه «د» واژه وندی (بی خود) و واژه مرکب (بیهوده گو) می باشد و همچنین کلمه «بیهوده گو» صفت فاعلی مرکب مرخم می باشد.

۴- گزینه «د» بین کلمات سر، عقل و کلاه تناسب وجود دارد/ در عبارت "افتادن کلاه از سر" ایهام موجود است ۱- نداشتن تعادل در راه رفت ۲- بی ادبی کردن (در دوره قاجار و پهلوی کلاه در سر نداشتن مردان نوعی بی ادبی محسوب می شد) / کز سر در افتادت کلاه کنایه از تعادل نداشتن است / واژه ی «سر» در مصراع دوم مجاز از درون سر است. / راه ساده: گزینه های دیگر بخاطر نبودن تشبیه از گردونه ی رقابت ها حذف می شوند.

۵- گزینه «ب» تضاد بین کلمات «رو، بیا» و نیز بین کلمات «صبح، شب» / بیدار نبودن قاضی کنایه از غافل بودن مسئولان است / ایهام در «بیدار نیست» ۱- در خواب بودن ۲- هشیار و آگاه نبودن

۶- گزینه «ج» به وسیله واژه «بسیار» میتونید گزینه ی صحیح رو انتخاب بکنید. نکته: در تمامی ابیات شعر "مست و هشیار" در هر دو مصراع بیت ها کلمه مشترکی وجود دارد که علاوه بر معنی از روی آنها هم میتوانید مصراع دیگر را درست حدس بزنید.

۷- گزینه «ب» در هر دو گزینه مفهوم فقر و تهیدستی مشهود است. از برهنه یعنی از فقیر و در مصراع دوم گزینه ب «پوسیده بودن و جز تار و پود نماندن از نشانه های لباس فقیر است.

۸- گزینه «ج» در مصراع دوم «حرف کم و بیش» بر موضوع حرام و گناه اشاره میکند که اصل آنها درست نیست چه کم باشد چه زیاد.

۹- گزینه «ب» در مصراع دوم تاکید میکند که برای آدمی عقل لازم است کلاه (لباس) نداشتن مایه شرمندگی نیست.

۱۰- گزینه «ج» مصراع اول به رشوه خواری و مصراع دوم به فقر و تهیدستی مردم جامعه اشاره دارد.